

RISK DOCTOR BRIEFING

ایجاد فالاجوکول - دیدگاهی شخصی

© April 2010, Dr David Hillson PMP HonFAPM

david@risk-doctor.com

چرا همه شروع به صحبت درباره آتشفشان ها کرده اند و سعی می کنند نام ایجاد فالاجوکول را تلفظ کنند؟ من تازه از یک سفر تجاری به آمریکا که هفت روز بیشتر از برنامه به دارازا کشید، به انگلیس برگشته ام، چرا که آتشفشان ایسلند با اسم غیرقابل تلفظش در 14 آوریل فوران کرد و چندین تن خاکستر آتشفشانی را به آسمان فرستاد. در نتیجه هوانیروز با متوقف کردن اکثر پروازهای شمال اروپا و برنامه های تجاری در حدود پنج میلیون مسافر در سراسر جهان را، که می خواستند به و یا از یکی از فرودگاه های تأثیر پذیرفته از این حادثه پرواز کنند، به حال خود رها نمود. هرج و مرج ایجاد شده باعث بستن فضای هوایی اروپا برای هشت روز شد. در روزهای پایانی این دوره اختیارات هوانیروز برای واکنش نشان دادن و ممنوع کردن پروازهای غیرضروری، به شکل گسترده ای بحرانی شد.

پیش از این تعداد کمی رویدادهایی که باعث متوقف شدن پروازها توسط خاکستر آتشفشان شده باشد وجود داشته است، از جمله پرواز بریتیش ایرویز از لندن به آکلند در سال 1982، که هر چهار موتور را پس از پرواز از میان ابرخاکستری از کوه Galunggung بر اثر آتشفشان کوچکی در جزیره جاوا از دست داد. خوشبختانه کارکنان پرواز توانستند موتورها را دوباره راه اندازی کنند و به سلامت در جاکارتا فرود آمدند. اما آیا این بار تصمیم بستن فضای هوایی اروپا توجیه شد؟

در واقع آتشفشان ایجاد فالاجوکول 26 روز زودتر در تاریخ 20 مارس فوران کرده بود، که نخستین فعالیت این آتشفشان از فوران های سال های 1821 تا 1823 بود. در این زمان نیز ترس از اینکه ایجاد فالاجوکول می تواند فورانی شبیه آنچه نزدیک کوه کاتلا که بسیار بزرگ تر است را داشته باشد وجود داشت. فوران ماه مارس منجر به ریسک اختلال پروازها بر اثر خاکستر آتشفشان و ثبت شدن در ریسک های شناسایی شده توسط هوانیروز اروپایی گردید. گرچه هیچ داده ای از اینکه چه سطحی از خاکستر آتشفشانی می تواند برای هواپیما ایمن باشد وجود نداشت، بنابراین مسوولان هوانیروز بر سیاست تفرانس صفر منطبق شده بودند که می گوید وجود هر مقداری خاکستر غیر قابل پذیرش است. حالا آنها تصمیم گرفتند که بهتر است همه پروازها را متوقف کنند تا داه های آزمایشی از پروازهای اکتشافی به دست آورند. وقتی که این داده ها به دست آمد و واکاوی گردید و مقدار مجاز خاکستر آتشفشانی اصلاح شد می شود اجازه داد که پروازهای تجاری دوباره شروع شود. همچنین پیشنهاد جدید مبنی بر اینکه "لازم است خطوط هوایی ارزیابی ریسک خودشان را مدیریت کنند و رویه هایی برای پیگیری همه ریسک های باقیمانده طراحی کنند" اظهار شد.

این مثال خوبی از اصل پیش هوشیاری در عمل است. این مثال می گوید که عمل حفاظتی باید در هر موقعیتی که خطر شدید یا زیان برگشت ناپذیر وجود دارد و یا هیچ دلیل مثبتی بر اینکه زیانی ایجاد نخواهد شد وجود ندارد، انجام شود. تصمیم ها برای حمایت مردم از سناریوی بدترین حالت ممکن اتخاذ می شوند. تنها راه فرار این است که "دلیل مثبتی برای اینکه زیانی ایجاد نخواهد شد" ارائه کنیم. اختیارات هوانیروز گزینه ای نداشت، آنها مجبور بودند پروازها را تا زمانی که داده های روشنی درباره آسیب پذیری موتورهای هواپیما از خاکستر آتشفشان وجود ندارد متوقف کنند. هر اقدام دیگری ریسک های غیر قابل پذیرشی برای زندگی مسافرها خواهد داشت.

من به عنوان کسی که به طور مکرر پرواز می کند و به عنوان یکی از مسافرانی که دچار تاخیر شده، اعتقاد دارم که این تصمیم درست بوده است. من تاخیر قطعی را به سقوط احتمالی ترجیح می دهم. من می دانم که قضاوت از انحراف ادراکی (شامل قابلیت کنترل، دلواپسی و نزدیکی به حادثه) تأثیر پذیرفته است (همچنانکه از اضطراب). اما وقتی زندگی بر سر چوبه دار است خیلی مهم است که کاملاً مطمئن باشیم که ریسک کمینه شده است. تاخیر هزاران نفر بهتر از اجازه دادن به سقوط حتی یک هواپیماست.

بیشتر ما معمولاً با ریسک های مرگ و زندگی در پروژه ها یا کسب و کارمان رویارو نمی شویم. اما اغلب نیاز می شود تصمیم های محکمی در رویارویی با عدم قطعیت های در نظر گرفته شده بگیریم. آموخته ی آتشفشان ایجاد فالاجوکول این است که درباره ی آنچه واقعا روی می دهد روشن باشیم، نه اینکه برای پذیرفتن سطوح ریسک غیر قابل پذیرش تحت فشار قرار داده شویم. در شرایط غیرعادی اصل پیش هوشیاری مناسب است و حداقل تا زمانی که اطلاعات بهتری به دست آوریم، باید گزینه ی ایمن را انتخاب نماییم. در بیشتر حالات دیگر ما باید درجه ای از ریسک را به منظور نگه داشتن عملیات، بپذیریم. مشکل در این است که چه مقدار از ریسک را باید بپذیریم و خط پذیرش را در کجا طراحی کنیم. این موضوع همواره موضوع قضاوت خواهد بود و افراد درباره ی آنچه باید انجام شود هم رای نخواهند بود. ما باید بدانیم چگونه ریسک ها را به شکل ایمن بپذیریم و گاهی هرگز ریسک نکنیم.